Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
Y. BOT
fremsat den 9. november 2016[1]

Sag C-536/15

Tele2 (Netherlands) BV,
Ziggo BV,
Vodafone Libertel BV
mod
Autoriteit Consument en Markt (ACM)

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af College van Beroep voor het bedrijfsleven (appeldomstol i sager om handel og industri, Nederlandene))

»Præjudiciel forelæggelse — elektroniske kommunikationsnet og -tjenester — direktiv 2002/22/EF — artikel 25, stk. 2 — nummeroplysningstjenester og abonnentfortegnelser — direktiv 2002/58/EF — artikel 12 — tilrådighedsstillelse af abonnenters personoplysninger med henblik på offentliggørelse i en abonnentfortegnelse eller til brug for en nummeroplysningstjeneste — den form, abonnentens samtykke skal have, og retningslinjerne herfor — sondring efter den medlemsstat, i hvilken abonnentfortegnelsen og/eller nummeroplysningstjenesten leveres — princippet om forbud mod forskelsbehandling«

I – **Indledning**

1. Med den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse har College van Beroep voor het bedrijfsleven (appeldomstol i sager om handel og industri, Nederlandene) endnu en gang anmodet Domstolen om at klarlægge de vilkår, på hvilke virksomheder, der tildeler telefonnumre til abonnenter, kan udlevere abonnenternes personoplysninger til virksomheder, der leverer abonnentfortegnelser og/eller nummeroplysningstjenester.

2. Den forelæggende ret ønsker nærmere bestemt oplyst, om det i artikel 25, stk. 2, i direktiv 2002/22/EF[2] omhandlede forbud mod forskelsbehandling er til hinder for, at nævnte virksomheder, når de indhenter abonnenternes samtykke til offentliggørelse af deres oplysninger i en telefonbog eller med henblik på en nummeroplysningstjenestes anvendelse af dem, kan sondre efter, i hvilken medlemsstat abonnentfortegnelsen og/eller nummeroplysningstjenesten leveres.

3. Den foreliggende præjudicielle forelæggelse tager udgangspunkt i en anmodning om tilrådighedsstillelse fremsat af det belgiske selskab European Directory Assistance (herefter »EDA«), som udbyder abonnentfortegnelser og/eller nummeroplysningstjenester, der er tilgængelige fra belgisk område, til Tele2 (Nederlands) BV (herefter »Tele2«), Ziggo BV og Vodafone Libertel BV (herefter

1 — Originalsprog: fransk.

2 — Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 7.3.2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) (EFT 2002, L 108, s. 51), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/136/EF af 25.11.2009 (EUT 2009, L 337, s. 11).

»Vodafone«), tre selskaber, der tildeler telefonnumre i Nederlandene. De tre nævnte selskaber har nægtet at stille abonnentoplysninger til rådighed for EDA, som derfor har anmodet Autoriteit Consument en Markt (Den offentlige tilsynsmyndighed med konkurrence, telekommunikation og forbrugerret (ACM)), som er den nationale regeludstedende myndighed, om at bilægge tvisten.

4. ACM har efter at have hørt Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (ORECE) bl.a. krævet, at Tele2, Ziggo og Vodafone stiller basisabonnentoplysninger (navn, adresse, postnummer, bopæl og telefonnummer) til rådighed for EDA på de samme rimelige, objektive, omkostningsbaserede og ikke-diskriminerende vilkår, forudsat at EDA forpligter sig til at anvende disse oplysninger i forbindelse med en standardnummeroplysningstjeneste.

5. ACM har ligeledes fastslået, at forbuddet mod forskelsbehandling ikke – i modsætning til, hvad College bescherming persoonsgegevens (rådet for beskyttelse af personoplysninger) har gjort gældende – gør det muligt at sondre efter, om anmodningen om tilrådighedsstillelse er fremsat af en nederlandsk tjenesteyder eller af en operatør etableret i en anden medlemsstat, og den afviste således den opfattelse, at det var nødvendigt at indhente de nederlandske abonnenters specifikke samtykke til, at deres personoplysninger blev medtaget i udenlandske standardabonnentfortegnelser.

6. Tele2, Ziggo og Vodafone iværksatte derefter appel af ACM's afgørelser ved College van Beroep voor het bedrijfsleven (appeldomstol i sager om handel og industri).

7. Nævnte domstol ønsker navnlig oplyst, om forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, særlig det deri omhandlede princip om forbud mod forskelsbehandling, gør det muligt i anmodningen om samtykke at sondre mellem anmodninger om tilrådighedsstillelse fremsat af nederlandske tjenesteydere og anmodninger fremsat af tjenesteydere etableret i andre EU-medlemsstater.

8. College van Beroep voor het bedrijfsleven (appeldomstol i sager om handel og industri) har derfor besluttet at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1. Skal artikel 25, stk. 2, i [forsyningspligtdirektivet] fortolkes således, at der ved anmodning også må forstås en anmodning fra en virksomhed, der er etableret i en anden medlemsstat, og som anmoder om oplysninger til brug for forsyning med offentlige nummeroplysningstjenester og nummerfortegnelser, der udbydes i denne og/eller andre medlemsstater?

2. Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, må en udbyder af telefonnumre til brug, som i henhold til en national ordning er forpligtet til at anmode abonnenten om samtykke til optagelse i en standardtelefonbog og en standardabonnentoplysningstjeneste, i anmodningen om samtykke, når henses til princippet om forbud mod forskelsbehandling, sondre efter, i hvilken medlemsstat, den virksomhed, der anmoder om oplysninger som omhandlet i artikel 25, stk. 2, i [forsyningspligtdirektivet], er etableret?«

9. I dette forslag til afgørelse vil jeg kun analysere det andet spørgsmål. Kun dette spørgsmål indebærer således et retligt problem, der kræver en tilbundsgående undersøgelse, mens en besvarelse af det første spørgsmål kan findes i ordlyden af forsyningspligtdirektivets artikel 5 og artikel 25, stk. 2.

10. Jeg vil i min analyse redegøre for årsagerne til, at jeg er af den opfattelse, at forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, samt artikel 12 i direktiv 2002/58/EF[3], der nødvendigvis må nævnes, i princippet er til hinder for, at en virksomhed, der modtager en anmodning om tilrådighedsstillelse af dets abonnenters personoplysninger, når det indhenter abonnenternes samtykke, sondrer efter, i hvilken medlemsstat abonnentfortegnelsen og/eller nummeroplysningstjenesterne udbydes.

II – **Retsforskrifter**

A – *EU-retten*

1. Forsyningspligtdirektivet

11. Følgende fremgår af 11. betragtning til forsyningspligtdirektivet:

»(11) Nummeroplysning og nummeroplysningstjenester er et vigtigt adgangsgivende middel for offentligt tilgængelige telefonitjenester og indgår i forsyningspligten. Brugerne og forbrugerne ønsker udtømmende abonnentfortegnelser og nummeroplysningstjenester, der dækker alle registrerede telefonabonnenter og deres numre […]. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren […] sikrer abonnenternes ret til et privatliv, for så vidt angår optagelsen af deres personoplysninger i en offentlig abonnentfortegnelse.«

12. Forsyningspligtdirektivets artikel 25 med overskriften »Nummeroplysningstjenester« bestemmer:

»[…]

2. Medlemsstaterne sikrer, at alle virksomheder, der tildeler abonnenter telefonnumre, som led i udbuddet af offentlige tilgængelige nummeroplysningstjenester og nummerfortegnelser imødekommer enhver rimelig anmodning om at stille relevante oplysninger til rådighed i nærmere aftalt form og på rimelige, objektive, omkostningsbaserede og ikke-diskriminerende vilkår.

[…]

4. Medlemsstaterne må ikke opretholde nogen reguleringsbegrænsninger, der forhindrer slutbrugerne i én medlemsstat i at få direkte adgang til nummeroplysningen i en anden medlemsstat via taleopkald eller sms, og de skal træffe foranstaltninger for at sikre denne adgang i henhold til artikel 28.

5. Stk. 1-4 gælder, i det omfang andet ikke er fastsat i [EU-] retsforskrifter om beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred, særlig artikel 12 i [direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation].«

3 — **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 12.7.2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT 2002, L 201, p.37), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/136/EF af 25.11.2009 (EUT 2009, L 337, s. 11).**

2. Direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation

13. Følgende anføres i 38. og 39. betragtning til direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation:

»(38) Abonnentfortegnelser distribueres i store oplag og er offentlige. Af hensyn til fysiske personers privatliv og juridiske personers legitime interesser bør abonnenter kunne bestemme, om deres personoplysninger skal offentliggøres i sådanne abonnentfortegnelser, og i så fald i hvilket omfang. Udbydere af offentlige abonnentfortegnelser bør underrette de abonnenter, som skal medtages i sådanne fortegnelser, om formålet med fortegnelsen og eventuelle særlige anvendelser af elektroniske udgaver af offentlige fortegnelser, navnlig via søgefunktioner, som er indbygget i software, f.eks. mulighed for »omvendt« søgning, som giver brugerne af fortegnelsen mulighed for at finde abonnentens navn og adresse blot ud fra telefonnummeret.

(39) Et krav om underretning af abonnenterne om formålet eller formålene med de offentlige fortegnelser, hvor personoplysninger om dem skal medtages, bør pålægges den part, der indsamler de pågældende oplysninger. Hvis oplysningerne eventuelt kan blive fremsendt til en eller flere tredjemænd, bør abonnenten underrettes om denne mulighed samt om modtageren eller kategorierne af mulige modtagere. Enhver fremsendelse bør være underlagt den betingelse, at oplysningerne ikke kan anvendes til andre formål end dem, der lå til grund for deres indsamling. Hvis den part, der indsamler oplysninger fra abonnenten eller fra den tredjemand, som oplysningerne er sendt til, ønsker at anvende oplysningerne til andre formål, må der indhentes fornyet samtykke fra abonnenten af enten den oprindelige part, der indsamlede oplysningerne, eller af den tredjemand, som oplysningerne er fremsendt til.«

14. Dette direktivs artikel 12 med overskriften »Abonnentfortegnelser« bestemmer bl.a.:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at abonnenterne gebyrfrit, og inden de medtages i fortegnelsen, underrettes om formålet med en trykt eller elektronisk abonnentfortegnelse, som er offentligt tilgængelig eller kan benyttes via oplysningstjenester, og hvori personoplysninger om abonnenterne kan medtages, og at de underrettes om andre anvendelsesmuligheder heraf på grundlag af søgefunktioner, som er indbygget i elektroniske udgaver af fortegnelsen.

2. Medlemsstaterne sikrer, at abonnenterne får mulighed for at bestemme, om deres personoplysninger skal medtages i en offentlig fortegnelse, og i så fald hvilke, for så vidt sådanne oplysninger er relevante for formålet med fortegnelsen som angivet af udbyderen af fortegnelsen, samt mulighed for at kontrollere, få rettet eller slettet sådanne oplysninger. Det skal være gebyrfrit ikke at være medtaget i en offentlig abonnentfortegnelse og at få kontrolleret, rettet, eller slettet personoplysninger i den.

3. Medlemsstaterne kan kræve, at abonnenter skal anmodes om supplerende samtykke til, at en offentlig fortegnelse anvendes til ethvert formål, der går ud over søgning efter adresseoplysninger om personer på grundlag af deres navn og eventuelt et minimum af andre identifikatorer.

[…]«

B – *Nederlandsk ret*

15. I henhold til artikel 1.1, litra e), i Besluit universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen (Staatsblad 2004, s. 203) (bekendtgørelse om forsyningspligt og slutbrugerinteresser) i den endelige udgave, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen [4], forstås der ved:

»[E]n standardabonnentoplysningstjeneste er en offentligt tilgængelig abonnentoplysningstjeneste, hvormed der udelukkende kan søges telefonnumre ved hjælp af oplysninger vedrørende abonnentens navn i forbindelse med oplysninger vedrørende dennes adresse, husnummer, postnummer eller bopæl.«

16. Budes artikel 3.1, hvormed forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, gennemføres, er affattet således:

»En udbyder af telefonnumre til brug skal opfylde alle rimelige anmodninger om at stille relevante oplysninger til rådighed i nærmere aftalt form på rimelige, objektive, omkostningsorienterede og ikke-diskriminerende vilkår med henblik på forsyning med offentligt tilgængelige telefonbøger og offentligt tilgængelige abonnentoplysningstjenester.«

17. Følgende fremgår af Budes artikel 3.2:

»1. En udbyder af en offentligt tilgængelig telefontjeneste, der inden eller i forbindelse med indgåelse af en aftale med en forbruger anmoder om dennes navn, adresse (gade og husnummer, postnummer og bopæl), skal også anmode om samtykke til optagelse af sådanne personoplysninger i standardtelefonbøger sammen med de telefonnumre, som udbyderen har givet til brug, hvilket også gælder abonnentfortegnelser, der anvendes i en standardabonnentoplysningstjeneste. Der anmodes om dette samtykke separat for hver enkelt kategori af personoplysninger.

2. Samtykket er en relevant oplysning som omhandlet i Budes artikel 3.1.

3. En udbyder af en offentligt tilgængelig telefontjeneste, der også anmoder om samtykke til optagelse i en anden telefonbog end standardtelefonbogen eller i en abonnentfortegnelse, der ikke udelukkende anvendes i standardabonnentoplysningsfortegnelsen, sikrer, at det i stk. 1 omhandlede samtykke indhentes på en måde og i en form, der mindst svarer til den måde, hvorpå det oprindelige samtykke omhandlet i ovenstående stykke indhentes, og i samme form som dette samtykke.«

III – **Analyse**

18. Med sit andet præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, særlig det deri omhandlede princip om forbud mod forskelsbehandling, er til hinder for, at en virksomhed, der modtager en anmodning om at stille sine abonnenters personoplysninger til rådighed, når det indhenter abonnenternes samtykke, sondrer efter, i hvilken medlemsstat abonnentfortegnelsen og/eller nummeroplysningstjenesten leveres.

19. Når den i forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, omhandlede anmodning om tilrådighedsstillelse med andre ord fremsættes af en abonnentoplysningstjeneste og/eller udbyder af abonnentfortegnelser, der udbyder tjenester i en anden medlemsstat end den, hvor abonnenten er bosat, kan en imødekommelse af denne anmodning så gøres betinget af, at abonnenten specifikt har givet sit samtykke hertil?

4 — Staatsblad 2004, nr. 203, herefter »Bude«.

20. En besvarelse af dette spørgsmål kræver ikke blot en bedømmelse af forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, men også af artikel 12, stk. 2, i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation.

21. Selv om den forelæggende ret ikke har henvist til sidstnævnte bestemmelse i sit præjudicielle spørgsmål, er det nødvendigt at nævne det, ikke blot fordi det drejer sig om at give den forelæggende ret et brugbart svar, men også fordi det fremgår af forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 5, at nævnte artikels stk. 2 gælder »med forbehold af [EU-]rettens krav om beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred og navnlig artikel 12 i [direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation]«.

22. For det første skal det bemærkes, at medlemsstaterne i henhold til forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, sikrer, at alle virksomheder, der tildeler abonnenter telefonnumre, som led i udbuddet af offentligt tilgængelige nummeroplysningstjenester og abonnentfortegnelser, imødekommer enhver rimelig anmodning om at stille relevante oplysninger til rådighed i nærmere aftalt form og på rimelige, objektive, omkostningsbaserede og ikke-diskriminerende vilkår.

23. Det må fastslås, at EU-lovgiver ikke på nogen måde sondrer efter, om en anmodning om at stille relevante oplysninger til rådighed er fremsat af en operatør etableret på det nationale område eller en operatør etableret i en anden medlemsstat, idet de virksomheder, der tildeler abonnenter telefonnumre, er forpligtede til at imødekomme »*enhver* rimelig anmodning om at stille relevante oplysninger til rådighed« [5].

24. Lovgiver har endvidere udtrykkeligt præciseret, at disse anmodninger skal imødekommes på »rimelige« og »ikke-diskriminerende« vilkår, hvilket nødvendigvis indebærer, at der ikke må forskelsbehandles afhængigt af, om anmodningen er fremsat af en national operatør eller af en udenlandsk operatør, medmindre, naturligvis, at anmodningen ikke er behørigt begrundet.

25. For det andet skal der henvises til artikel 12 i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation, som udtrykkeligt omhandler vilkårene og retningslinjerne for videregivelse af abonnenternes personoplysninger indsamlet af de virksomheder, der tildeler abonnenter telefonnumre, med henblik på offentliggørelse i en offentlig abonnentfortegnelse.

26. Domstolen har fortolket denne bestemmelse i sin dom af 5. maj 2011, Deutsche Telekom [6], og denne fortolkning gør det efter min opfattelse muligt at udlede det svar, der i den foreliggende sag skal gives den forelæggende ret.

27. I denne sag fik Domstolen forelagt et spørgsmål om, i hvilket omfang Deutsche Telekom, den tyske forsyningspligtvirksomhed, var forpligtet til med henblik på udarbejdelse af en offentlig abonnentfortegnelse at videregive oplysninger om tredjemænds abonnenter til to konkurrerende virksomheder på det tyske marked for nummeroplysningstjenester, GoYellow GmbH og Telix AG. I denne sag pålagde den nationale reguleringsmyndighed Deutsche Telekom at videregive disse oplysninger, herunder oplysninger, som abonnenten eller dennes telefonitjenesteudbyder alene ønskede offentliggjort af Deutsche Telekom.

28. Et af de spørgsmål, der blev forelagt Domstolen, drejede sig om, hvorvidt en sådan videregivelse var underlagt et krav om et fornyet samtykke fra abonnenten.

5 — Min fremhævelse.

6 — C-543/09, EU:C:2011:279.

29. Domstolen besvarede dette spørgsmål benægtende, idet den fandt, at en virksomhed, der tildeler abonnenter telefonnumre, ikke er forpligtet til at indhente et fornyet eller specifikt samtykke fra abonnenten, når dennes oplysninger videregives til en konkurrerende leverandør af abonnentfortegnelser med henblik på offentliggørelse i en *lignende* abonnentfortegnelse. Domstolen har således baseret sin analyse på den omstændighed, at abonnentens samtykke vedrører formålet med offentliggørelsen af personoplysningerne, og ikke identiteten på udbyderen.

30. Det er interessant at gengive dens ræsonnement med henblik på min analyse.

31. I første omgang baserede Domstolen denne konklusion på ordlyden og formålet med artikel 12, stk. 2, i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation [7]. Efter en systematisk fortolkning af bestemmelsen baseret på den lovgivningsmæssige sammenhæng fastslog den, at abonnenternes samtykke vedrører *formålet med offentliggørelsen af personoplysningerne i en offentlig nummerfortegnelse*, og ikke identiteten på udbyderen af en bestemt fortegnelse. Domstolen forkastede således fortolkningen, hvorefter abonnenten havde ret til at »træffe en selektiv beslutning« til fordel for visse udbydere af nummeroplysningstjenester og/eller abonnentfortegnelser.

32. Domstolen fastslog således i dommens præmis 65 og 66:

»65. […] [N]år en abonnent er blevet underrettet af den virksomhed, der har tildelt den pågældende et telefonnummer, om muligheden for videregivelse af dennes personoplysninger til en anden virksomhed, såsom Deutsche Telekom, med henblik på offentliggørelse i en offentlig nummerfortegnelse, og når denne abonnent har givet samtykke til, at de nævnte oplysninger kan offentliggøres i en sådan fortegnelse, i det foreliggende tilfælde Deutsche Telekoms fortegnelse, er videregivelsen af de samme oplysninger til en anden virksomhed, der ønsker at offentliggøre en trykt eller elektronisk nummerfortegnelse eller at gøre sådanne fortegnelser tilgængelige via oplysningstjenester, ikke betinget af abonnentens fornyede samtykke, hvis videregivelsen er underlagt den betingelse, at oplysningerne ikke kan anvendes til andre formål end dem, der lå til grund for deres indsamling med henblik på den første offentliggørelse. *En tilstrækkelig oplyst abonnents samtykke i henhold til artikel 12, stk. 2, i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation til offentliggørelse af personoplysninger vedrørende den pågældende i en offentlig nummerfortegnelse vedrører nemlig formålet med offentliggørelsen og omfatter således enhver efterfølgende behandling af de nævnte oplysninger, der foretages af tredjemænd, som driver virksomhed på markedet for offentligt tilgængelige nummeroplysningstjenester og nummerfortegnelser, for så vidt som en sådan behandling forfølger det samme formål* [8].

66. Så snart en abonnent har givet samtykke til videregivelse af personoplysninger, der vedrører den pågældende, til en bestemt virksomhed med henblik på offentliggørelse heraf i denne virksomheds offentlige nummerfortegnelse, kan videregivelsen af de samme oplysninger til en anden virksomhed, der ønsker at offentliggøre en offentlig nummerfortegnelse, uden at der er meddelt et fornyet samtykke fra denne abonnent, endvidere ikke berøre det egentlige indhold i retten til beskyttelse af personoplysninger, der er anerkendt i […] artikel 8 [i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder].«

33. For det andet henviste Domstolen til den meget klare ordlyd af 39. betragtning til direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation [9].

7 — Dom af 5.5.2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279, præmis 61 og 62).

8 — Min fremhævelse.

9 — Dom af 5.5.2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279, præmis 63).

34. Det bemærkes, at EU-lovgiver i denne betragtning har anført:

»Et krav om underretning af abonnenterne om formålet eller formålene med de offentlige fortegnelser, hvor personoplysninger om dem skal medtages, bør pålægges den part, der indsamler de pågældende oplysninger. Hvis oplysningerne eventuelt kan blive fremsendt til en eller flere tredjemænd, bør abonnenten underrettes om denne mulighed samt om modtageren eller kategorierne af mulige modtagere. *Enhver fremsendelse bør være underlagt den betingelse, at oplysningerne ikke kan anvendes til andre formål end dem, der lå til grund for deres indsamling*. Hvis den part, der indsamler oplysninger fra abonnenten eller fra den tredjemand, som oplysningerne er sendt til, ønsker *at anvende oplysningerne til andre formål, må der indhentes fornyet samtykke fra abonnenten af enten den oprindelige part, der indsamlede oplysningerne, eller af den tredjemand, som oplysningerne er fremsendt til*« [10].

35. I præmis 63 i dom af 5. maj 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279) fastslog Domstolen således, at en videregivelse af personoplysninger til en tredjemand er tilladt, »[hvis videregivelsen er] underlagt den betingelse, at oplysningerne ikke kan anvendes til andre formål end dem, der lå til grund for deres indsamling«.

36. For det tredje nævnte Domstolen undtagelsen fra dette princip, der specifikt er omhandlet i artikel 12, stk. 3, i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation.

37. I henhold til denne bestemmelse kan medlemsstaterne »kræve, at abonnenter skal anmodes om supplerende samtykke til, at en offentlig fortegnelse anvendes til ethvert formål, der går ud over søgning efter adresseoplysninger om personer på grundlag af deres navn og eventuelt et minimum af andre identifikatorer«.

38. Ifølge Domstolen kan det således kræves, at der indhentes et fornyet samtykke fra abonnenten, »[h]vis den part, der indsamler oplysninger fra abonnenten eller fra den tredjemand, som oplysningerne er sendt til, ønsker at anvende oplysningerne til andre formål« [11].

39. Selv om Deutsche Telekom-dommen vedrørte en ren national situation, er jeg af den opfattelse, at det kan udledes af den løsning, som Domstolen nåede frem til, at denne dom skal anvendes analogt på en grænseoverskridende situation, som den, der er tale om her.

40. Der findes således efter min opfattelse ikke noget, der specifikt kan begrunde en forskelsbehandling efter, om operatøren er etableret på det nationale område eller i en anden medlemsstat, når blot denne operatør indhenter abonnenternes personoplysninger med fuldstændig det samme formål, som de blev indhentet med henblik på den første offentliggørelse. Uanset hvor i Unionen en operatør er etableret, leverer denne en abonnentfortegnelses- og/eller nummeroplysningstjeneste inden for en lovgivningsmæssig ramme, der i høj grad er harmoniseret, og som gør det muligt at sikre overholdelse af kravene til beskyttelse af abonnenternes personoplysninger, sådan som det navnlig fremgår meget klart af forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 5, og artikel 12 i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation.

10 — Min fremhævelse.

11 — Dom af 5.5.2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279, præmis 64).

41. Da der ikke findes en sådan begrundelse baseret på beskyttelse af abonnenternes personoplysninger, ville en sådan forskellig behandling resultere i en direkte forskelsbehandling på grundlag af nationalitet af operatører, der udøver deres virksomhed inden for den samme sektor. Dette ville udgøre en alvorlig tilsidesættelse af et generelt EU-retligt princip [12] og en hindring for princippet om fri udveksling af tjenesteydelser [13], der er sikret ved artikel 56 TEUF [14].

42. Det drejer sig desuden her om at sikre en fuldstændig realisering af forsyningspligtdirektivets mål. EU-lovgiver lægger i dette direktivs artikel 25 ikke skjul på sit ønske om at kunne sikre en nummeroplysningstjeneste, der ikke blot er national, men virkelig grænseoverskridende, for dermed i overensstemmelse med nævnte direktivs artikel 28, stk. 1, litra b), at sikre alle slutbrugernes adgang til alle numre, der udbydes i Unionen.

43. Mens nævnte direktivs artikel 25, stk. 2, skal gøre det muligt for alle operatører af nummeroplysningstjenester at få adgang til udenlandske abonnenters personoplysninger, skal direktivets artikel 25, stk. 4, gøre det muligt for slutbrugerne at få adgang til nummeroplysningstjenester i en anden medlemsstat. De to bestemmelser udgør således en helhed, der skal gøre det muligt at sikre alle slutbrugerne en effektiv adgang til alle numre i Unionen.

44. Henset til det ovenstående er jeg for det første overbevist om, at en forskelsbehandling af ansøgningen, når den fremsættes af en operatør etableret i en anden medlemsstat end den, hvori abonnenten er bosat, ikke er forenelig med forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, og artikel 12, stk. 2, i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation, når denne indhenter abonnenternes personoplysninger med fuldstændig det samme formål, som det, hvormed de blev indhentet med henblik på den første offentliggørelse.

45. Under disse omstændigheder kan en virksomhed som Tele2, der modtager en anmodning om tilrådighedsstillelse, således ikke kræve abonnentens særskilte og specifikke samtykke eller, som Vodafone har anført, foretage en sondring efter de forskellige EU-lande.

46. Derimod skal virksomheden på tidspunktet for underskrivelse af abonnementsaftalen i overensstemmelse med artikel 12, stk. 1, i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation, sammenholdt med 38. og 39. betragtning til nævnte direktiv, sikre sig, at abonnenten modtager klare og præcise oplysninger om formålet med og de forskellige aspekter af behandlingen af dennes personoplysninger, og særlig om muligheden for, at personoplysningerne stilles til rådighed for en udbyder af telefonbøger og/eller abonnentoplysningstjenesterne, der leverer tjenesteydelser i en anden medlemsstat end den, hvori abonnenten er bosat.

47. For det andet fremgår det klart af bl.a. Domstolens fortolkning af nævnte bestemmelser i dom af 5. maj 2011, Deutsche Telekom (C-543/09, EU:C:2011:279), at en forskelsbehandling af anmodningen, efter om denne fremsættes af en national operatør eller en udenlandsk operatør, kun er berettiget, hvis de pågældende oplysninger skal bruges til andre formål, bl.a. når denne operatør tilbyder »omvendt« søgning af personens identitet på grundlag af telefonnummeret.

12 — Princippet om forbud mod forskelsbehandling fremgår af artikel 21, stk. 2, i chartret om grundlæggende rettigheder, som bestemmer, at enhver forskelsbehandling på grund af nationalitet er forbudt inden for traktaternes anvendelsesområde.

13 — I modsætning til hvad Vodafone hævder, er udbud af abonnentfortegnelses- og/eller nummeroplysningstjenester klart omfattet af anvendelsesområdet for traktatens bestemmelser om fri udveksling af tjenesteydelser.

14 — Det fremgår af Domstolens faste praksis, at artikel 56 TEUF kræver afskaffelse af enhver form for forskelsbehandling til skade for en tjenesteyder på grundlag af dennes nationalitet (dom af 17.12.2015, X-Steuerberatungsgesellschaft, C-342/14, EU:C:2015:827, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

48. I den foreliggende sag synes det at fremgå af oplysningerne på EDA's websted, at virksomheden netop tilbyder denne tjeneste. Under disse omstændigheder, hvor de pågældende oplysninger rent faktisk indhentes med et andet formål end det, hvormed de blev indhentet med henblik på den første offentliggørelse, kan Tele2 efter min opfattelse med rette anmode om abonnenternes specifikke samtykke til en sådan behandling af deres oplysninger.

49. Henset til det ovenstående er jeg derfor af den opfattelse, at forsyningspligtdirektivets artikel 25, stk. 2, og artikel 12 i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en virksomhed, der modtager en anmodning om at stille personoplysninger om sine abonnenter til rådighed, når den indhenter abonnenternes samtykke, sondrer efter, i hvilken medlemsstat abonnentfortegnelsen og/eller nummeroplysningstjenesten leveres, dog forudsat, at disse oplysninger skal anvendes til formål, der svarer til de formål, hvormed de blev indhentet med henblik på den første offentliggørelse.

50. Virksomheden skal således i forbindelse med underskrivelsen af abonnementsaftalen sikre sig, at abonnenten modtager klare og præcise oplysninger om formålet med og de forskellige aspekter af behandlingen af dennes personoplysninger, og særlig om muligheden for, at personoplysningerne stilles til rådighed med henblik på offentliggørelse i en abonnentfortegnelse eller til brug for en abonnentoplysningstjeneste i en anden medlemsstat end den, hvori abonnenten er bosiddende.

IV – **Forslag til afgørelse**

51. Henset til det ovenstående foreslår jeg Domstolen, at den besvarer det andet spørgsmål, der er forelagt af College van Beroep voor het bedrijfsleven (appeldomstol i sager om handel og industri, Nederlandene), således:

»Artikel 25, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/136/EF af 25. november 2009, og artikel 12 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation), som ændret ved direktiv 2009/136, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en virksomhed, der modtager en anmodning om at stille sine abonnenters personoplysninger til rådighed, når den indhenter abonnenternes samtykke, sondrer efter, i hvilken medlemsstat abonnentfortegnelsen og/eller nummeroplysningstjenesten leveres, dog forudsat, at disse oplysninger skal anvendes til formål, der svarer til de formål, hvormed de blev indhentet med henblik på den første offentliggørelse.

Virksomheden skal således i forbindelse med underskrivelsen af abonnementsaftalen sikre sig, at abonnenten modtager klare og præcise oplysninger om formålet med og de forskellige aspekter af behandlingen af dennes personoplysninger, og særlig om muligheden for, at personoplysningerne stilles til rådighed med henblik på offentliggørelse i en abonnentfortegnelse eller til brug for en nummeroplysningstjeneste i en anden medlemsstat end den, hvori abonnenten er bosiddende.«